

18.

A számla, nyugta kibocsátásának alapvető szabályai

2010.

A számlázásra vonatkozó előírásokat az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: áfatörvény), valamint az e törvény felhatalmazása alapján kiadott PM rendelet tartalmazza¹.

1. Számlakibocsátási kötelezettség

Az általános forgalmi adó alanya az általa teljesített termékértékesítésről, szolgáltatásnyújtásról **köteles számla kibocsátásáról gondoskodni** a termék beszerzője, a szolgáltatás igénybevevője részére², ha az tőle eltérő más személy, vagy szervezet.

Számla kibocsátásáról kell gondoskodni továbbá a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás előlegéről is az adóalany (illetve nem adóalany jogi személy) partner részére. Ha az előzőekben felsoroltakon kívüli más személy előleget fizet, feléje számla kiállítása akkor kötelező, ha az ügylet ellenértéke áfával számítottan a 900 ezer forintot eléri. Ezen összeghatár alatt akkor kötelező, ha az ilyen vevő számla kiállítását kéri.

Számla bocsátandó ki abban az esetben is, ha a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás teljesítési helye – az áfatörvény előírásai szerint – nem belföldön van, feltéve, hogy az adóalanynak kizárólag belföldön van gazdasági célú letelepedési helye (gazdasági célú letelepedési hely hiányában lakóhelye, szokásos tartózkodási helye)³.

A számlát a teljesítésig, de **legfeljebb a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás teljesítésétől** – előleg esetén annak kézhezvételéig, jóváírásáig, vagy az ezen időpontoktól – számított **ésszerű időn⁴ belül** ki kell bocsátani.

Ésszerű időnek⁵

- az előlegnek, ellenértéknek **készpénzzel**, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel történő megtérítése esetén **haladéktalan** (azonnali) **számlakibocsátást**,
- **nem készpénzzel**, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel történő megfizetés esetén, **ha a teljesítésről, előlegről szóló számla áfát tartalmaz 15 napon belüli** (azaz legkésőbb a 15. napon történő) **számlakibocsátást** kell érteni.

Amennyiben **a kibocsátandó számla áfát** az áfatörvény rendelkezései alapján **nem tartalmaz**, akkor az **ésszerű időt a szó köznapi értelmében** kell érteni, amely határidő lejár abban a legkorábbi időpontban, amikor a számla kibocsátásához szükséges valamennyi információ maradéktalanul a számlakibocsátó rendelkezésére áll.

A törvényi feltételek fennállása esetén a számlaadási kötelezettség gyűjtőszámla kibocsátásával, illetve egyszerűsített adattartalmú számla kibocsátásával is teljesíthető. A

¹24/1995. (XI. 22.) PM rendelet.

²Áfatörvény 159. § (1) bekezdés.

³Áfatörvény 159. § (2) bekezdés.

⁴Áfatörvény 163. § (1) bekezdés.

⁵Áfatörvény 163. § (2) bekezdés.

számlakibocsátási kötelezettségnek a kötelezett saját maga, illetőleg – megbízása alapján a képviselőjében – az általa meghatalmazott is eleget tehet.

Mentesül a számlakibocsátási kötelezettség alól az adóalany, ha a termék értékesítése, illetve szolgáltatás nyújtása a tevékenység közérdekű vagy speciális jellegére tekintettel mentes az adó alól, feltéve, hogy az adóalany gondoskodik az ügylet teljesítését tanúsító, a számviteli törvény⁶ rendelkezéseinek megfelelő bizonylat kibocsátásáról⁷.

Áfával számítottan 900 ezer forintot értékhatár alatt mentesül a számlakibocsátási kötelezettség alól az adóalany akkor is, ha a terméket megvásárló, a szolgáltatást igénybevevő olyan nem adóalany személy (ide nem értve a nem adóalany jogi személyeket), aki/amely az ügylet ellenértékét – a teljesítés napjáig – készpénzzel, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel⁸, vagy pénzhelyettesítő eszközzel⁹ megtéríti, és számla kibocsátását az adóalanytól nem kéri¹⁰. Ilyen esetben az adóalanyt nyugtaadási kötelezettség terheli.

Nincs mód a számlaadási kötelezettség alól való **mentesülésre** a következő ügyleteknél:

- adóalany részére történő termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás és ezek előlege (feltéve, hogy az ügylet annak közérdekű, vagy speciális jellegére tekintettel nem tartozik adómentesség alá),
- nem adóalany jogi személy részére történő termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás és ezek előlege (feltéve, hogy az ügylet annak közérdekű, vagy speciális jellegére tekintettel nem tartozik adómentesség alá),
- távolsági értékesítés,
- termék Közösségen belüli értékesítése (ide tartozik az új közlekedési eszköz Közösségen belüli értékesítése is),
- **sorozat jelleggel történő** építési telek, beépítés alatt álló, illetve beépített ingatlan értékesítés¹¹, valamint
- ha jogi személynek nem minősülő nem adóalany részére adót is magába foglalóan 900 ezer forintot elérő, vagy azt meghaladó ügyletet teljesít, vagy ilyentől (adót is magába foglalóan) 900 ezer forintot elérő, vagy azt meghaladó előleget vesz át¹²,
- kizárólag belföldön letelepedett (ennek hiányában kizárólag belföldi lakhellyel, szokásos tartózkodási hellyel rendelkező) adóalany által belföldön kívül (a Közösség területén, vagy harmadik ország területén) teljesített termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás¹³.

2. Az egyes bizonylatra vonatkozó szabályok

2.1. Számla

Számla minden olyan okirat, amely megfelel az áfatörvény X. fejezetében meghatározott feltételeknek. A számlával esik egy tekintet alá minden olyan okirat is, amely kétséget

⁶2000. évi C. törvény.

⁷Áfatörvény 165. § (1) bekezdés a.) pont.

⁸Áfatörvény 259. § 8. pont.

⁹Áfatörvény 259. § 15. pont.

¹⁰Áfatörvény 165. § (1) bekezdés b.) pont.

¹¹Áfatörvény 165. § (2) bekezdés.

¹²Áfa törvény 159. § (2) bekezdés b) pont, 165. § (2)-(3) bekezdés.

¹³Áfatörvény 159. § (2) bekezdés c) pont.

kizáróan az adott számlára hivatkozva, annak adattartalmát módosítja és megfelel a törvényi előírásoknak¹⁴.

A Közösség más tagállamában – tehát nem belföldön – nyilvántartásba vett adóalany esetében számlának minősül a termék értékesítésének, szolgáltatás nyújtásának teljesítését tanúsító olyan okirat is, amely a Közösség azon tagállamában, ahol őt adóalanyként nyilvántartásba vették, tartalmában megfelel – e tagállam joga szerint – a HÉA irányelv¹⁵ 226-231. és 238-240. cikkeinek¹⁶.

A számla kötelező **adattartalma** a következő¹⁷:

- a számla kibocsátásának kelte;
- a számla sorszáma, amely a számlát kétséget kizáróan azonosítja;
- termék értékesítőjének, szolgáltatásnyújtójának adószáma, amely alatt a termék értékesítését, szolgáltatásnyújtását teljesítette;
- ha a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője az adófizetésre kötelezett, akkor a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének adószáma, amely alatt, mint adófizetésre kötelezettnek a termék értékesítését, szolgáltatás nyújtását teljesítették, (vagy amely alatt az áfatörvény 89. §-ában meghatározott termékértékesítést részére teljesítették);
- a termék értékesítőjének, szolgáltatásnyújtójának, valamint a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének neve és címe;
- az értékesített termék megnevezése, annak jelölésére – a számlakibocsátásra kötelezett választása alapján – az áfatörvényben alkalmazott vtsz., továbbá mennyisége, illetőleg a nyújtott szolgáltatás megnevezése, annak jelölésére – a számlakibocsátásra kötelezett választása alapján – az áfatörvényben alkalmazott SZJ, továbbá mennyisége, feltéve, hogy az természetes mértékegységben kifejezhető;
- a teljesítés – illetőleg az előleg átvételének, jóváírásának – időpontja, ha az eltér a számla kibocsátásának keltétől;
- az adó alapja, továbbá az értékesített termék adó nélküli egységára, illetőleg a nyújtott szolgáltatás adó nélküli egységára, ha az természetes mértékegységben kifejezhető, valamint az alkalmazott árengedmény, feltéve, hogy azt az egységár nem tartalmazza;
- az alkalmazott adó mértéke;
- az áthárított adó, kivéve, ha annak feltüntetését az áfatörvény kizárja;
- adómentesség esetében, valamint abban az esetben, ha adófizetésre a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője kötelezett, jogszabályi hivatkozás vagy bármely más, de egyértelmű utalás arra, hogy a termék értékesítése, szolgáltatásnyújtása
 - mentes az adó alól, vagy
 - után a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője az adófizetésre kötelezett;
- új közlekedési eszköznek az Európai Közösség másik tagállamába történő adómentes értékesítése esetén az áfatörvényben külön meghatározott, az új közlekedési eszközre vonatkozó adatok;

¹⁴Áfatörvény 168. § (1) és (2) bekezdés.

¹⁵A Tanács 2008. február 12-i 2008/9/EK irányelve.

¹⁶Áfatörvény 168. § (3) bekezdés.

¹⁷Áfatörvény 169. §.

- utazásszervezési szolgáltatás nyújtása esetében jogszabályi hivatkozás vagy bármely más, de egyértelmű utalás arra, hogy az áfatörvény XV. fejezetében meghatározott különös szabályokat alkalmazták;
- használt ingóság, műalkotás, gyűjteménydarab vagy régiség értékesítése esetében jogszabályi hivatkozás vagy bármely más, de egyértelmű utalás arra, hogy az áfatörvény XVI. fejezet 2. vagy 3. alfejezetében meghatározott különös szabályokat alkalmazták;
- pénzügyi képviselő alkalmazása esetében a pénzügyi képviselő neve, címe és adószáma.

A számlán az **áthárított adót – az áfatörvény 80. §-a szerint meghatározott árfolyam alkalmazásával – forintban**¹⁸ kifejezve akkor is fel kell tüntetni, ha az egyéb adatok külföldi pénznemben kifejezettek¹⁹. Amennyiben az adó alapja külföldi pénznemben kifejezett, a forintra történő átszámításhoz alkalmazandó árfolyam olyan árfolyam lehet, amelyet belföldön pénzváltási engedéllyel rendelkező hitelintézet devizában eladási árként jegyez; vagy a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) hivatalosan közzé tesz. Az MNB árfolyam akkor alkalmazható, ha az adóalany így dönt, és erről a döntéséről az állami adóhatóságnak előzetes bejelentést tesz. Az MNB árfolyam alkalmazására vonatkozó választási jog úgy gyakorolható, hogy az valamennyi olyan termékértékesítésre, szolgáltatásnyújtásra és termék Közösségen belüli beszerzésre kiterjed, amely esetében az adó alapja külföldi pénznemben kifejezett. Az olyan adóalany, aki (amely) élt az MNB árfolyam alkalmazására vonatkozó választási jogával, attól a választása évét követő naptári év végéig nem térhet el²⁰. Az előlegről kibocsátott számla annak a termékértékesítésnek, szolgáltatásnyújtásnak az adatait tartalmazza, amelynek az ellenértékébe az előleg beszámítható²¹.

A **számla magyar nyelven**, vagy bármely más élő nyelven kibocsátható²². **Idegen nyelven** kiállított számla esetében az adóigazgatási eljárás keretében lefolytatott ellenőrzés során a számla kibocsátójától megkövetelhető, hogy saját költségére gondoskodjon a hiteles magyar nyelvű fordításról (feltéve, hogy a tényállás tisztázása másként nem lehetséges)²³.

A **számla papíron, vagy elektronikus úton is kibocsátható**²⁴. A papíron kibocsátott számla tekintetében figyelemmel kell lenni a számla, egyszerűsített számla és nyugta adóigazgatási azonosításának, valamint a nyugta adását biztosító pénztárgép és taxaméter alkalmazásáról szóló 24/1995. (XI. 22.) PM rendelet előírásaira is.

Nyomdai úton előállított számla esetén figyelemmel kell lenni többek között arra, hogy csak az adóhatóság által megállapított sorszám tartománynak megfelelő számla kerüljön alkalmazásra. Az ilyen bizonylat adóigazgatási azonosításra akkor alkalmas, ha a nyomtatvány nyomdai előállítása az állami adóhatóság által a nyomtatvány előállítójának kérésére az ő részére előre kijelölt sorszám tartományban folyamatosan, az adott

¹⁸ Áfatörvény 169. § j) pont.

¹⁹ Áfatörvény 172. §.

²⁰ Áfatörvény 80. §.

²¹ Áfatörvény 159. § (3) bekezdés.

²² Áfatörvény 178. § (2) bekezdés.

²³ Áfatörvény 178. § (3) bekezdés.

²⁴ Áfatörvény 174. §.

sorszám tartományba illeszkedő sorszám kihagyás és ismétlés nélküli felhasználásával történik²⁵.

Számítástechnikai eszköz útján előállított és papírra nyomtatott számla abban az esetben alkalmas adóigazgatási azonosításra, ha szigorú számadás alá vonása úgy valósul meg, hogy az azt előállító számlázó program kihagyás és ismétlés nélkül, folyamatosan biztosítja a sorszámozást és a számlapéldányok hiánytalan elszámolása biztosított²⁶.

A számlázó programnak a számla adattartalmának papírra nyomtatása során biztosítania kell, hogy a számla eredeti és másolati példánya egymástól megkülönböztethető legyen, továbbá, hogy a számla eredeti példányként történő papírra nyomtatása eredeti példányként, csak egy alkalommal történhessen meg²⁷.

Ilyen módon előállított számla esetén biztosítani kell többek között, a program-dokumentációnak a rendelkezésre állását és a program készítője, vagy jogutódja által, a számla kibocsátója részére (a program használójának) címzett írásos nyilatkozatot arról, hogy a program maradéktalanul megfelel a vonatkozó jogszabályi előírásoknak²⁸. A számlázó programok előzetes minősítése, vagy véleményezése nem tartozik az állami adóhatóság feladatkörébe.

Az elektronikus úton történő számlázás tekintetében az áfatörvény előírásai mellett az elektronikus számlával kapcsolatos egyes rendelkezésekről szóló 46/2007. (XII. 29.) PM rendelet előírásai is figyelembe veendőek. Számlát elektronikus úton kibocsátani, illetőleg ilyen módon rendelkezésre álló számlára adólevonási jogot alapítani kizárólag abban az esetben lehet, ha a számla és az abban foglalt adattartalom sértetlensége és eredetiségének hitelessége biztosított²⁹.

Elektronikus úton kibocsátott számlának³⁰ minősül a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője részére az adatok – vagy digitális tömörítés felhasználásával – adatállományok elektronikus úton történő továbbítása, személyes rendelkezésre bocsátása telefonvezetékes, rádiós, optikai vagy egyéb elektromágneses rendszeren keresztül, elektronikus adatfeldolgozás céljára. Az elektronikus számla kibocsátásának célja az elektronikus adatfeldolgozás. Tekintettel arra, hogy elektronikus adatfeldolgozásnak tekinthető az is, ha a szolgáltatást igénybevevő elmenti és tárolja számítógépében a számlát, így a jogszabály által biztosított elektronikus számla-kiállítási lehetőség minden erre irányuló külön megállapodás nélkül sem zárható ki bárki, így akár magánszemély felé történő számlázás esetében sem.

Az így előállított számlák adóigazgatási azonosításra akkor alkalmasak, ha szigorú számadás alá vonásuk úgy valósul meg, hogy a számlát előállító program kihagyás és ismétlés nélkül, folyamatosan biztosítja a sorszámozást³¹.

2.2. Egyszerűsített adattartalmú számla

²⁵24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1/A. § (1)-(2) bekezdés.

²⁶24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1/E. § (1) bekezdés.

²⁷24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1/F. § (1) bekezdés.

²⁸24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1/E. § (2) bekezdés.

²⁹Áfatörvény 175. §.

³⁰Áfatörvény 259. § 5. pont.

³¹24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1/G. §.

A számla egyszerűsített adattartalommal történő kibocsátására csak egyes esetekben van törvényi lehetőség. Így **egyszerűsített adattartalmú számla bocsátható ki**, ha a bizonylat kiállítása

- adóalany (vagy nem adóalany jogi személy) által fizetett előlegről történik és az adatok egyébként forintban kifejezettek,
- a számla kibocsátása nem adóalany személy által fizetett előlegről történik (és az adatok egyébként forintban kifejezettek),
- olyan személy, szervezet részére történik, aki/amely legkésőbb a teljesítésig készpénzben vagy készpénz-helyettesítő eszközzel megfizette a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás ellenértékét (feltéve, hogy a számlán szereplő adatok egyébként forintban kifejezettek),
- az áfatörvény előírásai szerint nem belföldön teljesülő termékértékesítésről, szolgáltatásnyújtásról történik, feltéve, hogy az ügyletet teljesítő adóalanynak gazdasági célú letelepedési helye kizárólag belföldön van (gazdasági célú letelepedési hely hiányában lakóhelye, szokásos tartózkodási helye van belföldön)³².

Az egyszerűsített adattartalmú számlában

(a számla kötelező adattartalomként meghatározottaktól eltérően)

- az adó alapja és adó nélküli egységára helyett az ellenérték adót is tartalmazó összege tüntetendő fel,
- az alkalmazott adómérték helyett, 25% esetén 20%, 18% esetén 15,25%, 5% esetében 4,76% szerepeltetendő³³,
- áthárított adó összeg nem szerepelhet³⁴.

A belföldön bejegyzett adóalany által nem belföldön teljesített termékértékesítésről, szolgáltatásnyújtásról kibocsátott egyszerűsített adattartalmú számlában a következő adatok szerepeltetendők:

- a számla kibocsátásának kelte,
- a számla sorszáma, amely azt kétséget kizáróan azonosítja,
- a termék értékesítőjének, a szolgáltatásnyújtójának adószáma,
- a termék értékesítőjének, szolgáltatásnyújtójának valamint a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének neve és címe,
- az értékesített termék megnevezése, annak jelölésére – a számlakibocsátásra kötelezett választása alapján – az áfatörvényben alkalmazott vtsz., továbbá mennyisége, illetőleg a nyújtott szolgáltatás megnevezése, annak jelölésére – a számlakibocsátásra kötelezett választása alapján – az áfatörvényben alkalmazott SZJ, továbbá mennyisége, feltéve, hogy az természetes mértékegységben kifejezhető;
- az „áfatörvény területi hatályán kívül” kifejezés.

2.3. Gyűjtőszámla

Gyűjtőszámla kibocsátására akkor kerülhet sor, ha az adóalany ugyanannak a szervezetnek, személynek több számlakibocsátásra jogalapot teremtő ügyletet teljesít

a) a teljesítés napján egyidejűleg, illetve

³²Áfatörvény 176. § (1) bekezdés.

³³Áfatörvény 82. §.

³⁴Áfatörvény 176. § (2) bekezdés a.) pont.

b) a rá vonatkozó adó-megállapítási időszakban³⁵.

Az azonos teljesítési napon történt ügyletekről gyűjtőszámla kibocsátásáról külön megállapodás nélkül is dönthet a számla kibocsátója. Ez esetben a számlakibocsátási kötelezettség a teljesítés napján, de legkésőbb attól számított ésszerű időn belül teljesítendő, kivéve, ha készpénzzel, készpénz-helyettesítő eszközzel egyenlítik ki az ellenértéket, mert akkor a számlaadási kötelezettséget haladéktalanul teljesíteni kell³⁶.

A nem azonos napon, csak azonos adó-megállapítási időszakban teljesített ügyletekről **gyűjtőszámla** csak akkor bocsátható ki, ha a gyűjtőszámla alkalmazásáról a felek **előzetesen megállapodtak**³⁷. Gyűjtőszámla kibocsátható egy adó-megállapítási időszaknál rövidebb időtartam teljesítéseiről (pl. egy hét, vagy 10 nap) is, a felek megállapodásának függvényében. A nem azonos napon történt ügyleteket magába foglaló gyűjtőszámlát legkésőbb a kötelezett adóalanyra vonatkozó adó-megállapítási időszak utolsó napjáig, de legkésőbb az attól számított ésszerű időn belül ki kell bocsátani³⁸.

Az ésszerű határidőn a gyűjtőszámla ez utóbbi esetében a számla kibocsátására kötelezett adóalany adó-megállapítási időszakának utolsó napjától számított 15. napig terjedő időszakot kell érteni³⁹.

A gyűjtőszámlában az összes számlakibocsátásra jogalapot teremtő ügyletet tételesen, egymástól elkülönítetten, úgy kell feltüntetni, hogy az egyes ügyletek adóalapjai – az alkalmazott adómérték, illetőleg adómentesség szerinti csoportosításban – összesítetten szerepeljenek⁴⁰. A gyűjtőszámlának, mint bizonylatnak nincs saját teljesítési időpontja, az áfatörvény szerinti teljesítési időpontok az egyes ügyletekhez rendelve, így a gyűjtőszámlában szereplő valamennyi ügylet esetén azok áfatörvény szerinti teljesítési időpontját kell szerepeltetni. Ezen speciális rendelkezéseken kívül a gyűjtőszámlára is a számlára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni⁴¹.

2.4. Számlával egy tekintet alá eső okirat

Számlával egy tekintet alá eső okiratnak minősülnek mindazok az okiratok, amelyek kétséget kizáróan valamely adott számlára hivatkozva, annak adattartalmát módosítják⁴². Számlával egy tekintet alá eső okirat kibocsátásával az áthárított adó alapjának, összegének módosítása – így a számla helyesbítése, érvénytelenítése – mellett a számlán feltüntetett egyéb adatok (például helytelen cím) javítása is megtörténhet.

A számlával egy tekintet alá eső okirat nem egy fajta bizonylattípus, hanem azon bizonylatok összefoglaló neve, amelyek egy adott számlára hivatkozva, annak bármely adatát módosítják. Ennek megfelelően tehát a 2007. december 31-ig hatályos általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: régi áfatörvény) fogalmi szerinti helyesbítő számla, sztornó számla, illetve az áfatörvény szóhasználata szerinti módosító számla, illetve érvénytelenítő számla is számlával egy tekintet alá tartozó bizonylatnak minősül, nevezze is a számlakibocsátó bármilyen néven az ilyen korrekciós bizonylatot. De ugyancsak ebbe a

³⁵ Áfatörvény 164. § (1) bekezdés.

³⁶ Áfatörvény 163. § (2) bekezdés a) pont.

³⁷ Áfatörvény 164. § (2) bekezdés.

³⁸ Áfatörvény 163. § (2) bekezdés.

³⁹ Áfatörvény 164. § (3) bekezdés.

⁴⁰ Áfatörvény 171. § (1) bekezdés.

⁴¹ Áfatörvény 164. § (4) bekezdés.

⁴² Áfatörvény 168. § (2) bekezdés.

kategóriába tartozik bármely más, megnevezés nélkül kibocsátott, de valamely számla adatait módosító bizonylat is.

A számlával egy tekintet alá eső okiratot a módosításra, korrekcióra jogalapot teremtő tény, egyéb körülmény bekövetkezésétől számított 15 napon (ésszerű időn) belül⁴³ kell kibocsátani⁴⁴.

A számlával egy tekintet alá eső okirat **minimális adattartalma** a következő:

- az okirat kibocsátásának kelte;
- az okirat sorszáma, amely az okiratot kétséget kizáróan azonosítja;
- hivatkozás arra a számlára, amelynek adattartalmát az okirat módosítja;
- a számla adatának megnevezése, amelyet a módosítás érint, valamint a módosítás természete, illetőleg annak számszerű hatása, ha ilyen van⁴⁵.

A számlával egy tekintet alá eső okiratra egyebekben a számlára vonatkozó előírásokat kell alkalmazni⁴⁶. Az áfatörvény a számlával egy tekintet alá eső okirat minimális adattartalmát határozza meg (ugyanúgy, mint a számlának, vagy az egyszerűsített adattartalmú számlának az adattartalmát), mely adattartalmon felül a bizonylaton az adóalanyok bármely, általuk fontosnak tartott adatot szerepeltethetnek.

Abban az esetben, ha a számlával egy tekintet alá eső okirat alapján az adóalanyok a korábban fizetendő adóként megállapított és bevallott adója csökken, és a csökkenését az adó alapjának csökkenése okozza, és a számla korrekciójára az áfatörvény 77. §-ában felsorolt esetkörök miatt kerül sor, akkor az adó összegét érintő csökkentő tételt főszabály szerint legkorábban abban az adó-megállapítási időszakban veheti figyelembe a számla kibocsátója, amelyben az eredeti számlát érvénytelenítő számla, illetve az eredeti számlát módosító számla a jogosult személyes rendelkezésére áll⁴⁷.

Az áfatörvény

- 77. §-ában felsoroltaktól eltérő okból történő (az adó összegét bármelyik irányba módosító) számlakorrekció, illetve a
- 77. §-ában felsorolt okból történő, de az adó összegének növekedését eredményező, vagy
- 77. §-ában felsorolt okból történő, de az adó összegének olyan okból történő csökkenését eredményező korrekció,

amely nem az adó alapjának a csökkenése miatt következik be (pl. téves adómérték alkalmazása), a korrekciós számlában keletkező adókülönbözet elszámolását a számlakibocsátó az eredeti időszak bevallásában (szükség esetén önellenőrzés útján) köteles rendezni⁴⁸.)

Az adó alapjának utólagos csökkenését eredményező számla korrekciók esetére vonatkozóan az áfatörvény 77. §-ában felsorolt esetkörök (számlakibocsátói oldalról vizsgálva):

- a) érvénytelen ügyletek,
- b) minőségi, mennyiségi kifogás miatti adóalap-csökkenés,

⁴³Áfatörvény 163. § (2) bekezdés b) pont.

⁴⁴Áfatörvény 170. § (2) bekezdés.

⁴⁵Áfatörvény 170. § (1) bekezdés.

⁴⁶Áfatörvény 170. § (2) bekezdés.

⁴⁷Áfatörvény 78. § (3) bekezdés.

⁴⁸Áfatörvény 78. §.

- c) teljesítés hiánya miatt történő előleg visszafizetése,
- d) betétdíjas termék (göngyöleg) betétdíjának visszatérítése,
- e) utólagos – számlázott – engedmény
- f) a kötelezett elállása miatt, a futamidő alatt meghiúsult részletvétel, zárt végű lízing.

Az itt felsorolt esetekben a számlakibocsátó abban az adó-megállapítási időszakban számolja el a számlahelyesbítés miatti adókülönbözetet, amelyikben a bizonylat a jogosult személyes rendelkezésére áll

2.5. Nyugta

Az adóalany **mentesül a számlakibocsátási kötelezettség alól** akkor, ha a terméket megvásárló, a szolgáltatást igénybevevő olyan nem adóalany személy (ide nem értve a nem adóalany jogi személyeket), aki/amely az ügylet ellenértékét – a teljesítés napján egyidejűleg – készpénzzel, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel⁴⁹, vagy pénzhelyettesítő eszközzel⁵⁰ megtéríti, és számla kibocsátását az adóalanytól nem kéri,⁵¹ **feltéve**, hogy az ellenérték adót is tartalmazó összege nem éri el a 900 ezer forintot. Ilyen esetben az adóalany **köteles** a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője részére **nyugta kibocsátásáról gondoskodni**⁵².

A **nyugta kötelező adattartalma** a következő:

- a nyugta kibocsátásának kelte;
- a nyugta sorszáma, amely a nyugtát kétséget kizáróan azonosítja;
- a nyugta kibocsátójának adószáma, valamint a neve és címe;
- a termék értékesítésének, szolgáltatás nyújtásának adót is tartalmazó ellenértéke⁵³.

Nyugta kizárólag papír alapon bocsátható ki⁵⁴ és **kizárólag magyar nyelven** állítható ki⁵⁵.

Nyugtaadási kötelezettségüknek **kizárólag pénztárgéppel, taxaméterrel tehetnek eleget** az alábbi adóalanyok, illetve üzletek⁵⁶:

- a taxiszolgáltatást nyújtó adóalanyok,
- a gyógyszertárak,
- a 2009. október 15. napján hatályos TEÁOR '08 47.1-47.7 és 47.91 szerinti kiskereskedelmi, az 56.1 és 56.3 szerinti vendéglátási (kivéve a mozgó szolgáltatásnyújtást), az 55.1-55.3 szerinti szálláshely-szolgáltatási, a 77.1-77.2 és 77.3.3 szerinti kölcsönzési és a 95.1-95.2 szerinti javítási tevékenységet folytató valamennyi adóalany, üzlet, mozgóbolt, **kivéve**⁵⁷
 - a betétdíjas göngyöleget visszaváltó üzlet,
 - a csomagküldő szolgálat, kivéve annak nyílt árusítást végző üzlete, bemutatóterme,

⁴⁹Áfatörvény 259. § 8. pont.

⁵⁰Áfatörvény 259. § 15. pont.

⁵¹Áfatörvény 165. § (1) bekezdés b.) pont.

⁵²Áfatörvény 166. § (1) bekezdés.

⁵³Áfatörvény 173. §.

⁵⁴Áfatörvény 174. § (2) bekezdés.

⁵⁵Áfatörvény 178. § (4) bekezdés.

⁵⁶24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1. számú melléklet.

⁵⁷24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1. számú melléklet ca)-ce) pontok.

- az ipari - kivéve élelmiszeripari - tevékenységet folytató egyéni vállalkozó, ha termelő és értékesítő tevékenységét ugyanabban a helyiségben folytatja,
 - a termelői borkimérés,
 - az utazási iroda, utazási ügynökség, turisztikai szolgáltató iroda utazási szolgáltatásai tekintetében;
- a 2009. október 15. napján hatályos TEÁOR '08 46.2-46.7 szerinti nagykereskedelmi tevékenységet folytató adóalanyok, üzletek a részben vagy egészben készpénzzel vagy készpénz-helyettesítő eszközzel történő kiskereskedelmi értékesítésük tekintetében.

(Az üzlet fogalmát nem az áfatörvény határozza meg, hanem a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény 2. § r) pontja.)

Az adóhatóság a nyugtaadásra kötelezett indokolt kérelmére **felmentést adhat a pénztárgép kötelező alkalmazása alól** abban az esetben, ha az adóalany szociális vagy egészségügyi helyzete miatt a pénztárgép alkalmazása rá nagy terhet róna, vagy az adóalany gazdasági tevékenységének természete illetve tevékenysége végzésének egyéb körülményei miatt a nyugta adása pénztárgép alkalmazásával nem oldható meg, vagy csak aránytalanul nagy megterheléssel lenne megoldható⁵⁸.

A nyugtaadási **kötelezettsége alól** az adóalany **egyedi engedély alapján nem mentesíthető**, nyugtaadási kötelezettség alól csak törvényi előírás alapján lehet mentesülni. Azok az adóalanyok is, akik a pénztárgép alkalmazása alól mentesülnek, kötelesek nyugtát kibocsátani.

Törvényi előírás alapján mentesül a nyugtakibocsátási kötelezettség alól az adóalany abban az esetben, ha

- sajtóterméket értékesít;
- a szerencsejáték szervezéséről szóló törvény hatálya alá tartozó szerencsejáték szolgáltatást nyújt;
- kezelőszemélyzet nélküli automata berendezés útján teljesíti a termék értékesítését, a szolgáltatás nyújtását⁵⁹.

3. Speciális szabályok

3.1. Számla kibocsátásának átvállalása

A számlakibocsátási kötelezettségnek a kötelezett saját maga, illetőleg – megbízása alapján és képviselőjében – az általa választott meghatalmazott is eleget tehet. Utóbbi esetben a kötelezettnek és meghatalmazottjának előzetesen és írásban (különösen) meg kell állapodnia egymással a számlakibocsátás elfogadásának feltételeiről és módjáról⁶⁰.

A számla kibocsátásában meghatalmazottként akár a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője, akár harmadik személy eljárhat. A meghatalmazást írásba kell foglalni. A

⁵⁸24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 3. § (2) bekezdés.

⁵⁹Áfatörvény 167. §.

⁶⁰Áfatörvény 160. § (1) bekezdés.

meghatalmazás szólhat egy ügylethez fűződő számlaadási kötelezettség teljesítésére, vagy szólhat a számlakibocsátási kötelezettség általános érvényű teljesítésére⁶¹.

Azon személy, szervezet által kiállított számla, aki/amely a számla kibocsátására kötelezett meghatalmazottjaként jár el, abban az esetben alkalmas – az egyéb feltételek teljesülése mellett – adóigazgatási azonosításra, ha nyomdai úton előre előállított számlanyomtatvány használata esetében a meghatalmazott a számlanyomtatványt egy másolati példányban haladéktalanul eljuttatja a számlakibocsátásra kötelezettnek⁶².

Az ügylethez fűződő számlakibocsátási kötelezettségnek – feltéve, hogy annak nem a kötelezett saját maga tesz eleget – kizárólag egy meghatalmazott tehet eleget, még abban az esetben is, ha a kötelezett egyébként több személy részére is adott meghatalmazást⁶³. A számlakibocsátáshoz fűződő, jogszabályban meghatározott kötelezettségek teljesítéséért a kötelezettel együtt a meghatalmazott egyetemlegesen felelős abban az esetben is, ha a felek a megállapodásukban másként rendelkeztek⁶⁴.

3.2. Csoportos adóalany számlázása

Csoportos adóalany számlaadási kötelezettségét a számlaadásra vonatkozó általános szabályok szerint teljesíti⁶⁵, azzal a különbséggel, hogy esetében a csoporttag a harmadik személyekkel kapcsolatos, az adózással összefüggő egyéb jogviszonyaiban az adózással kapcsolatos iratokon (például a számlán) a csoportazonosító számot, a közösségi adószámot (feltéve, hogy a konkrét ügyletre tekintettel az is szükséges) és saját adószámát is köteles feltüntetni⁶⁶.

A csoportos adóalanyiségben részt vevő tagok, a számla, egyszerűsített számla és nyugta adóigazgatási azonosításáról, valamint a nyugta adását biztosító pénztárgép és taxaméter alkalmazásáról szóló 24/1995. (XI. 22.) PM rendeletben az egyes bizonylatok adóigazgatási azonosításra való alkalmasságával szemben támasztott követelményeket tagonként külön-külön is teljesíthetik⁶⁷.

3.3. Felvásárlási okirat

A mezőgazdasági tevékenységet folytató, különleges jogállású adózótól az áfatörvény mellékletében⁶⁸ meghatározott terméket vásárló, szolgáltatást igénybevevő – nem különleges jogállású – belföldön nyilvántartásba vett adóalanynak felvásárlási okiratot kell kiállítania.

A felvásárlási okirat kötelező **adattartalma** a következő:

- a felvásárlási okirat kibocsátásának kelte;
- a felvásárlási okirat sorszáma, amely a felvásárlási okiratot kétséget kizáróan azonosítja;

⁶¹Áfatörvény 161. §.

⁶²24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1/I. § (1) bekezdés a) pont.

⁶³Áfatörvény 160. § (3) bekezdés.

⁶⁴Áfatörvény 160. § (2) bekezdés.

⁶⁵Áfatörvény X. fejezet.

⁶⁶Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 22/A. § (2) bekezdés.

⁶⁷24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 7/A. § a) pont.

⁶⁸Áfatörvény 7. számú melléklete.

- a termék értékesítőjének, szolgáltatásnyújtójának, valamint a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének neve, címe és adószáma;
- az értékesített termék megnevezése, és az annak jelölésére legalább az áfatörvényben alkalmazott vtsz., továbbá mennyisége, illetőleg a nyújtott szolgáltatás megnevezése, továbbá mennyisége, feltéve, hogy az természetes mértékegységben kifejezhető;
- a teljesítés időpontja, ha az eltér a felvásárlási okirat kibocsátásának keltétől;
- a kompenzációs felár alapja, továbbá az értékesített termék kompenzációs felár nélküli egységára, illetőleg a nyújtott szolgáltatás kompenzációs felár nélküli egységára, ha az természetes mértékegységben kifejezhető, valamint az alkalmazott árengedmény, feltéve, hogy azt az egységár nem tartalmazza;
- az alkalmazott kompenzációs felár mértéke;
- az áthárított kompenzációs felár;
- a termék értékesítőjének, szolgáltatás nyújtójának, valamint a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének aláírása⁶⁹.

A felvásárlási okirat kibocsátási kötelezettségről kizárólag a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője saját maga gondoskodhat; az ilyen ügyletről gyűjtő felvásárlási jegy nem bocsátható ki, és a bizonylat egyszerűsített adattartalommal nem bocsátható ki⁷⁰.

Az okirattal kapcsolatos, de az áfatörvény XIV. fejezetében nem szabályozott kérdésekben (mint például javítás, pótlás, a helyesbítések elszámolása) az áfatörvénynek a számlázásra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni⁷¹.

3.4. Mezőgazdasági tevékenységet folytató adóalany számlázása

Az olyan adóalany aki/amely tevékenységére tekintettel az áfatörvény XIV. fejezetének előírásai alapján kompenzációs felár érvényesítésére jogosult, az áfatörvény általános szabályai szerint kötelezett számla, illetve nyugta adására. Kivételt ez alól csak az olyan – az áfatörvény 198. § a)-b) pontjai alapján mezőgazdasági tevékenységnek minősülő – termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása képez, melyet belföldön nyilvántartásba vett – nem különleges jogállású – adóalany felé végez⁷². Ez utóbbi termékértékesítésről, szolgáltatásnyújtásról felvásárlási okirat állítandó ki, melynek egy példányával rendelkeznie kell.

A harmadik országbeli, illetve a Közösség más tagállamában nyilvántartásba vett – nem különleges jogállású mezőgazdasági tevékenységet végző – adóalany (vagyis olyan külföldi, akivel szemben az áfatörvény 200. §-a alapján kompenzációs felár megtérítésére tarthat igényt) felé nem mentesül a számlakibocsátási kötelezettség alól (azaz ez esetben a külföldi felvásárló nem állít ki felvásárlási jegyet). Az ilyen számlában adóalap helyett a kompenzációs felárat, adómérték helyett a kompenzációs felár mértékét, áthárított adó helyett az áthárított kompenzációs felárat kell szerepeltetnie⁷³.

3.5. Alanyi adómentes számlázása

⁶⁹Áfatörvény 202. § (3) bekezdés.

⁷⁰Áfatörvény 202. § (4) bekezdés.

⁷¹Áfatörvény 202. § (4) bekezdés.

⁷²Áfatörvény 202. § (2) bekezdés a.) pont.

⁷³Áfatörvény 202. § (2) bekezdés b.) pont.

Az alanyi adómentes adóalany alanyi adómentes minőségében kizárólag olyan számla kibocsátásáról gondoskodhat, amelyben áthárított adó, illetőleg az adó tartalom meghatározására alkalmas százaléktétel nem szerepelhet⁷⁴. Figyelemmel kell lenni arra, hogy az áfatörvény XIII. fejezetének előírásai alapján az alanyi adómentes adózó nem jár el minden ügyletében alanyi adómentes minőségében⁷⁵.

Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal

⁷⁴Áfatörvény 187. § (2) bekezdés c.) pont.

⁷⁵Áfatörvény 193. §.